

Pagna ewlenija > Legiżlazzjoni u każistika > Legiżlazzjoni nazżjonali
Vnútroštátne právne predpisy

Awstrija

Na tejto stránke nájdete informácie o právnom systéme v Rakúsku a prehľad rakúskeho práva.

Pramene práva

Rakúske právo je primárne písomné („statutárne“) právo. Na rozdiel od neho zohráva zvykové právo iba veľmi obmedzenú úlohu. Judikatúra najvyšších súdov, ktorá stanovuje dôležité usmernenia k uplatňovaniu práva, je veľmi dôležitá. Sudcovské právo sa však formálne nepovažuje za prameň práva.

Rakúsky spolkový ústavný zákon (*Bundes-Verfassungsgesetz*) deklaruje, že všeobecne uznávané pravidlá medzinárodného práva tvoria súčasť spolkového práva a predpokladá začlenenie **medzinárodných zmlúv** do rakúskeho právneho systému (všeobecná a špecifická transformácia). Stupeň dôležitosti ustanovení medzinárodných dohôd v rámci domáceho právneho systému je určený ich obsahom.

Na to, aby boli medzinárodné dohody, ktorými sa mení alebo dopĺňa ústava, schválené Národnou radou, sa vyžaduje taká istá kvalifikovaná väčšina ako pri rozhodnutiach týkajúcich sa spolkových ústavných zákonov. Na prijímanie uznesení o medzinárodných zmluvách, ktorými sa menia alebo dopĺňajú právne predpisy, sa vzťahujú tie isté požiadavky ako na prijímanie zákonov.

Medzinárodné zmluvy v zásade uzatvára spolkový prezident na žiadosť spolkovej vlády alebo spolkového ministra, ktorý je tým poverený. K uzatváraniu medzinárodných politických dohôd alebo dohôd, ktorými sa menia alebo dopĺňajú právne predpisy, sa vyžaduje predchádzajúci súhlas Národnej rady.

Spolkový prezident môže splnomocniť spolkovú vládu alebo príslušných členov spolkovej vlády, aby uzatvorili určité kategórie medzinárodných zmlúv, ktoré nemajú politický charakter a ktorými sa nemenia, ani nedopĺňajú právne predpisy.

V súlade s rakúskou spolkovou ústavou má každá z **deviatich spolkových krajín** okrem spolkového (ústavného) práva aj svoje vlastné **krajinské (ústavné) právo**. Krajinské ústavné právo nesmie odporovať spolkovému ústavnému právu, a preto je mu **podriadené**. Takýto pomer dôležitosti však zásadne neplatí medzi spolkovými a krajinskými zákonnými ustanoveniami. Spolkové krajiny môžu od roku 1988 uzatvárať aj medzinárodné zmluvy vo veciach, ktoré patria do ich právomocí. V zahraničných záležitostiach však má naďalej prednosť spolková vláda

Druhy právnych nástrojov – hierarchia noriem

Spolková ústavná norma si vyžaduje dvojtretinovú väčšinu hlasov Národnej rady, pričom musí byť prítomná aspoň polovica poslancov. Okrem toho takto prijatá norma musí byť výslovne označená ako „ústavný zákon“, resp. „ústavný predpis“

Platné uznesenie Národnej rady o spolkových právnych predpisoch si na druhej strane vyžaduje prítomnosť aspoň jednej tretiny poslancov a absolútnu väčšinu odovzdaných hlasov

1. Hlavné zásady spolkovej ústavy

Nasledujúce hlavné zásady (základné zásady) rakúskej spolkovej ústavy sú najdôležitejšími ustanoveniami v štruktúre rakúskeho právneho systému:

- demokratická zásada,
- zásada oddelenia právomocí,
- zásada právneho štátu,
- republikánska zásada,
- zásada federálneho štátu a
- liberálna zásada.

Tieto hlavné zásady ako celok tvoria **základný ústavný poriadok**.

Majú veľký mimoriadny význam z hľadiska ústavného práva. Ak sa **zmenou spolkovej ústavy** niektorá z hlavných zásad opustí alebo ak sa vzťah medzi týmito zásadami podstatne zmení, považuje sa to za celkovú zmenu a **vyžaduje si to uskutočnenie referenda**.

2. Primárne a sekundárne právo EÚ

Pristúpenie Rakúska k Európskej únii 1. januára 1995 znamenalo celkovú zmenu rakúskej spolkovej ústavy. Od pristúpenia je rozhodujúcim základným právnym poriadkom v Rakúsku nielen samotné rakúske ústavné právo, ale aj právo Európskej únie (**ústavný dualizmus**). Prevažuje názor, že zatiaľ čo **právo EÚ má prednosť pred vnútroštátnym právom**, ako aj pred bežným spolkovým ústavným právom, nemá prednosť pred základnými princípmi spolkovej ústavy.

3. „Jednoduché“ spolkové ústavné právo

Ústavné právo určuje „pravidlá hry“ pre politickú činnosť, keďže stanovuje:

- legislatívny postup,
- postavenie najvyšších orgánov v rámci štátu,
- vzťah medzi spolkovou vládou a spolkovými krajinami, pokiaľ ide o legislatívny postup a vykonávanie právnych predpisov a kontrolu činností štátnych orgánov zo strany verejného súdnictva.

4. Spolkové zákony

Základná zásada právneho štátu zakotvená v ústave znamená, že právne predpisy sú záväznú pre celú výkonnú moc (správu i justíciu). Spolková ústava rozdeľuje legislatívne právomoci medzi spolkovú vládu a spolkové krajiny.

5. Nariadenia

Nariadenia sú **všeobecné normy vydané správnymi orgánmi**, ktoré platia rovnako pre všetky osoby podliehajúce právu. Na vydávanie vykonávacích nariadení, ktoré slúžia na spresnenie iných všeobecne záväzných noriem, väčšinou zákonov, existuje všeobecné ústavnoprávne splnomocnenie. Nariadenia, ktorými sa menia alebo dopĺňajú **zákony**, si vyžadujú výslovne ústavnoprávne splnomocnenie.

6. Rozhodnutia

Rozhodnutia sú v prvom rade správnymi nástrojmi na výkon práva, ktoré sa vzťahujú iba na osoby v nich určené.

Inštitucionálny rámec

Legislatívne orgány

Podľa rozdelenia spolkových ústavných právomocí medzi spolkovú vládu a spolkové krajiny sa na legislatívnom procese podieľajú rôzne orgány.

Spolkové právne predpisy prijíma **Národná rada (*Nationalrat*)** spolu so **Spolkovou radou (*Bundesrat*)**. 183 poslancov Národnej rady volia priamo ľudia, zatiaľ čo Spolkovú radu volia krajinské rady (*Landtage*). Spolková rada má v zásade iba právo vzniesť námietku.

Krajinské právne predpisy prijímajú krajinské rady.

Legislatívny proces

Návrhy spolkových právnych predpisov prijíma Národná rada takto:

ako žiadosti, keď ich predkladajú poslanci (iniciatívne návrhy),

ako návrhy zákonov, keď ich predkladá spolková vláda (vládne návrhy zákonov),

ako žiadosti, keď ich predkladá Spolková rada.

Okrem toho akýkoľvek návrh predložený s viac než 100 000 podpismi občanov s volebným právom alebo po jednej šestine osôb s volebným právom z troch spolkových krajín sa musí predložiť na prerokovanie Národnej rade.

V praxi prichádza väčšina **legislatívnych iniciatív od spolkovej vlády**. Na to, aby boli prijaté návrhy spolkovej vlády, musí ich spolková vláda (v Rade ministrov) prijať jednomyseľne. Predtým sa návrh zákona vypracovaný príslušným spolkovým ministrom zverejní, aby ho mohli posúdiť ďalšie orgány (spolkové krajiny, záujmové skupiny).

Na základe uznesenia v Národnej rade musí Spolková rada návrh zákona odsúhlasiť. (spolkové finančné predpisy sa nemusia predložiť Spolkovej rade – výhradným spolkovým orgánom je v tomto smere Národná rada). Potom spolkový kancelár predloží zákon spolkovému prezidentovi na **schválenie**. Národná rada sa môže uznieť na vyhlásení **referenda**. Môže o to požiadať aj väčšina poslancov. Potom sa musí návrh zákona, ktorý už schválila Národná rada, ešte schváliť v referende, a až potom sa môže predložiť na schválenie. Okrem toho sa na ľudové hlasovanie musí predložiť každá významná zmena spolkovej ústavy.

Spolkový prezident svojím podpisom schvaľuje ústavné uzákonenie právneho predpisu. Potom k tomuto **schváleniu** pripojí svoj podpis aj spolkový kancelár. Po podpísaní spolkovým kancelárom sa spolkové právne predpisy uverejňujú v spolkovom úradnom vestníku (*Bundesgesetzblatt*). Pokiaľ v spolkovom právnom predpise nie je ustanovené inak (retroaktívny alebo odložený účinok), **účinnosť nadobúda** v deň uverejnenia a vydania príslušného čísla spolkového úradného vestníka.

Zákon sa môže zrušiť buď výslovne (formálna derogácia) alebo schválením spolkového zákona, ktorý odlišne rieši určitú vec predtým už právne upravenú (hmotná derogácia), avšak bez toho, aby formálne určoval koniec platnosti prvého predpisu (*lex posterior derogat legi priori*). Špecifické právne predpisy majú prednosť pred všeobecnými predpismi (*lex specialis derogat legi generali*). Okrem toho v samotnom právnom predpise môže byť určené obdobie jeho platnosti.

Databázy právnych predpisov

Online prístup k rakúskym právnym predpisom umožňuje [Spolkový právny informačný systém](#) (RIS), **prevádzkovaný Spolkovým ministerstvom digitalizácie a hospodárskych záležitostí**.

Je prístup do databázy bezplatný?

Prístup do [Spolkového právneho informačného systému](#) (RIS) je bezplatný.

Stručný opis obsahu

Spolkový právny informačný systém informuje o nasledovnom:

Spolkové právne predpisy

konsolidované spolkové právne predpisy

autentická verzia spolkového úradného vestníka od roku 2004

spolkový úradný vestník 1945 – 2003

Úradný vestník ríšskych, štátnych a spolkových právnych predpisov 1848 – 1940

Zbierka zákonov a právnych predpisov 1740 – 1848 (externá)

Nemecký ríšsky úradný vestník 1938 – 1945

hodnotiace návrhy zákonov

vládne návrhy zákonov

Právne predpisy spolkových krajín

právne predpisy spolkových krajín v konsolidovanej forme

autentické a neautentické zbierky zákonov spolkových krajín (rôzne obdobia)

Právne predpisy miest a obcí: vybrané právne normy obcí v týchto spolkových krajinách:

Korutánsko (všetky obce)

Dolné Rakúsko

Horné Rakúsko

Salzbursko

Štajersko

Viedeň

Judikatúra súdov

Ústavný súd

Správny súd

zoznam noriem Správneho súdu

rozhodnutia (Najvyššieho súdu, najvyšších krajinských súdov, krajinských súdov, okresných súdov, najvyššieho patentového a registračného úradu a ostatných súdov)

Spolkový správny súd

Krajinské správne súdy

Spolkový finančný súd (externý)

Úrad na ochranu údajov (pred rokom 2014: Komisia na ochranu údajov)

disciplinárne komisie, najvyššia disciplinárna komisia, odvolacia komisia

Tribunál pre dohľad nad zamestnancami (do roku 2014: Komisia pre dohľad nad zamestnancami)

komisie pre rovnaké zaobchádzanie od roku 2014

komisie pre rovnaké zaobchádzanie od roku 2008 (externé)

finančná dokumentácia, nezávislý finančný tribunál (externý)

nezávislý správny tribunál – vybrané rozhodnutia od roku 1991 do roku 2013

Azylový súd (AsylGH) – júl 2008 až 2013

Nezávislá spolková azylová rada – vybrané rozhodnutia od roku 1998 do konca júna 2008

Rada pre životné prostredie – vybrané rozhodnutia od roku 1994 do roku 2013
Spolková rada pre komunikáciu – vybrané rozhodnutia od roku 2001 do roku 2013
Orgány na preskúvanie obstarávania – vybrané rozhodnutia do roku 2013
Rozhodnutia Najvyššieho súdu a zrušovacieho súdu v občianskych a trestných veciach (1885 – 1897) (externé)
Zbierka zistení rakúskeho Ríšskeho súdu v rokoch 1869 – 1918 (externé)
Zbierka zistení rakúskeho Ústavného súdu v rokoch 1919 – 1979 (externé)
Zbierka zistení rakúskeho Správneho súdu 1876 – 1934 (externé)

Ostatné vyhlášky:

skúšky podľa živnostenského poriadku
úradné oznámenia o sociálnom zabezpečení – autentické od roku 2002
štrukturálne plány pre oblasť zdravia (ÖSG, RSG)
úradné veterinárne správy (AVN) od 15.09.2004

Výnosy

výnosy spolkových ministerstiev
smernice a výnosy Spolkového ministerstva financií (externé)
výnosy Spolkového ministerstva práce, sociálnych vecí, zdravotníctva a ochrany spotrebiteľa o otázkach sociálneho zabezpečenia (externé)

Rakúske zákony

Niektoré rakúske zákony sú k dispozícii aj v anglickom jazyku.

Ďalšie informácie

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke [Spolkového právneho informačného systému](#).

Posledná aktualizácia: 27/02/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Členské štáty zodpovedné za spravovanie stránok s národným obsahom práve aktualizujú časť obsahu na tomto webovom sídle vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Ak sa na stránkach nachádza obsah, v ktorom sa táto skutočnosť ešte nezohľadnila, nejde o zámer a čoskoro dôjde k náprave.